

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA, VASTINEET (LUONNOS)

PROJEKTIN NIMI IKKARIN KAIVOSHANKKEEN VAIHEMAAKUNTAKAAVA	KAAVAN LAATIJA Johanna Lehto, Jaakko Raunio	PÄIVÄYS 2023-09-07
--	--	-----------------------

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma kuulutettiin julkisesti nähtäville 3.5.2023 (MRL 63 §). Mielipiteitä pyydettiin 16.6.2023 mennessä. Palautteita saatiin yhteensä 10 kpl.

1. **Museovirasto** 31.5.2023
2. **Fingrid** 16.6.2023
3. **Liikenne- ja viestintäministeriö** 7.6.2023
4. **Rajalan Maa- ja Kotitalousseura** 11.6.2023
5. **Yksityishenkilö 1** 16.6.2023
6. **Yksityishenkilö 2** 15.6.2023
7. **Yksityishenkilö 3** 15.6.2023
8. **Paliskuntain yhdistys** 15.6.2023
9. **Yksityishenkilö 4** 16.6.2023
10. **Yksityishenkilö 5** 16.6.2023

Palaute ja vastineet

1. Museovirasto 31.5.2023

Lapin liitto on laittanut vireille 5.5.2023 Ikkarin kaivoshankkeen vaihemaakuntakaavan ja esitellyt osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS; 17.4.2023). Museovirasto on perehtynyt materiaaliin ja esittää siitä arvionaan seuraavaa:

Sodankylän kuntaan, Kittilän kunnan rajan läheisyydessä sijaitsevalle Ikkarin alueelle on suunnitteilla kaivostoimintaa. Vaihemaakuntakaavalla ratkaistaan kaivoshanketta koskevat seudulliset maankäyttökysymykset ja siinä osoitettavat alueidenkäyttöratkaisut ohjaavat yleiskaavoitusta sekä asemakaavoitusta.

Alueella on voimassa Pohjois-Lapin maakuntakaava, missä on annettu myös koko maakuntakaava- aluetta koskevia suunnittelumääräyksiä mm. maisemaan ja maisema-arvoihin liittyen. Muinaismuistolain (295/1963) osalta niissä todetaan, että ”suunniteltaessa sellaisen alueen käyttöä, jolla on kiinteä muinaisjäännös, on neuvoteltava Museoviraston kanssa. Ilman muinaismuistolain nojalla annettua lupaa on kiinteän muinaisjäännöksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen kielletty. Lupaa haetaan

LIITE 1.

ympäristökeskukselta, jonka on kuultava asiassa Museovirastoa”. Uudistetun museolain mukaan kulttuuriympäristön suojelutehtävistä vastaa alueellinen vastuumuseo (Lapin maakuntamuseo) ja muinaismuistolain (ajantasainen) 11§ mukaan kajoamislupaa haetaan ja sen myöntää Museovirasto. Lapin maakuntamuseo mainitaan OAS:ssa hankeosallisten luettelossa.

Ikkarin vaihemaakunta-alue kuuluu myös valmisteilla olevaan Pohjois-Lapin maakuntakaavan 2040 alueeseen (kaavaehdotus on lähetetty lausunnolle 12.5.2023). Vaihemaakuntakaava kumooa voimaantullessaan nykyiset voimassa olevan maakuntakaavan siltä osin kuin uudessa vaihemaakuntakaavassa muutoksia osoitetaan.

Museovirasto vastaa Ikkarin kaivoshankkeen vaihemaakuntakaavan arvioinnista valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden, etenkin valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöarvojen täyttymisen osalta.

Hankkeen vaikutusalueella ei ole valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita tai valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä. Lähimmät rakennussuojelun kannalta huomioitavat kohteet ovat suunnittelualueen eteläpuolisessa Jeesiön kylässä, joka on maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö.

Museovirasto on laatinut listauksen valtakunnallisesti arvokkaista arkeologisista kohteista (VARK), jonka kuuleminen oli keväällä 2023. Kuulemisen jälkeen se viedään valtioneuvoston hyväksyttäväksi, jolloin siitä tulee valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukainen inventointi, joka tulee huomioida eri kaavatasoilla maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti.

Hankkeeseen liittyen toteutetaan ympäristövaikutusten arviointi (YVA), missä selvitetään suunnitelman toteuttamisen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset kaavan tehtävä ja tarkoitus huomioiden: selvitysten joukossa on vaikutusarviointi maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön.

Koska kaivostoiminta voi kohdistua suoraan arkeologiseen kulttuuriperintöön, Museovirasto pitää aiheellisena, että vaihemaakuntakaavan vaikutusalueella (ml. sähkönsiirto, tienrakentaminen, soranotto, purkupuutki) suoritetaan koko aluetta koskeva arkeologisen kulttuuriperinnön maastoinventointi vaikutusarvioinnin ja suunnittelun tausta-aineistoksi.

Kaivoshankkeeseen liittyen toteutetaan myös Ikkarin alueen osayleiskaava ja asemakaava, joihin liittyen laaditaan omat osallistumis- ja arviointisuunnitelmansa. Osayleiskaavoituksessa ja asemakaavoituksessa kaivostoimintaan liittyvät alueet suunnitellaan yksityiskohtaisemmin. Näissä hankkeissa kulttuuriympäristön suojelusta vastaa alueellinen vastuumuseo Lapin maakuntamuseo.

Kaavoittajan vastine:

Valtakunnallisesti arvokkaita arkeologisia kohteita koskeva inventointi huomioidaan hyväksymisen jälkeen kaavan laadinnassa tarvittavilta osin.

Hankkeeseen liittyen on laadittu arkeologinen inventointi. Arviointi kattaa esille nostetun vaihemaakuntakaavan vaikutusalueen.

Esille nostetut vastuumuseoiden roolit huomioidaan kaavan valmistelussa.

LIITE 1.

2. Fingrid 16.6.2023

Kiitos lausuntopyyntöstä, Fingrid Oyj:llä ei ole lausuttavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Kaavoittajan vastine:

Merkitään tiedoksi.

3. Liikenne ja viestintäministeriö 7.6.2023

Lapin liitto on pyytänyt liikenne- ja viestintäministeriön lausuntoa Ikkarin kaivoshankkeen vaihemaakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Samalla Lapin liitto ilmoittaa MRL 63:n mukaisesti Ikkarin kaivoshankkeen vaihemaakuntakaava vireille tulosta.

Vaihemaakuntakaavan suunnittelualue sijaitsee Sodankylä ja Kittilän kuntien raja-alueella. Varsinaiset kaivostoiminnan alueet sijaitsevat Sodankylän kunnan puolella, mutta sähkönsiirron alueet ulottuvat myös Kittilään. Kaivostoiminnan aluetta kutsutaan nimellä Ikkari, ja sen etäisyys on Sodankylään 45 km ja Kittilään 59 km maantietä pitkin. Vaihemaakuntakaava kumoaa voimaantullessaan nykyiset voimassa olevat maakuntakaavan siltä osin kuin uudessa vaihemaakuntakaavassa muutoksia osoitetaan.

Valtioneuvosto päätti valtakunnallisesta liikennejärjestelmäsuunnitelmasta (Liikenne 12) vuosille 2021–2032 keväällä 2021. Suunnitelman tavoitteet ovat saavutettavuus, kestävyys ja tehokkuus. Suunnitelman mukaisesti Liikenne- ja viestintävirasto on julkaissut liikennejärjestelmäanalyysin, joka tarjoaa säännöllisesti päivittyvää tietoa ja palvelee siten liikennejärjestelmäsuunnittelua ja liikennejärjestelmän kehittämistä valtakunnallisen tason lisäksi myös alueellisella tasolla. Tämä tietopohja on hyödynnettävissä myös tässä hankkeessa.

Keskeinen osa Liikenne 12 -suunnitelman toimeenpanoa ovat Väylävirastossa laadittavat investointiohjelma, suunnitteluohjelma ja perusväylänpidon perussuunnitelma, jotka laaditaan pohjaten liikenneverkon strategisessa tilannekuvassa tunnistettuihin tarpeisiin. Valtion väyläverkon parantamisesta päätetään edellä kuvatun Liikenne 12 -suunnitelman mukaisen tietopohjaisen päätöksenteon kautta huomioiden erityisesti liikenneverkon strategisessa tilannekuvassa todetut tarpeet.

Liikenne 12 –suunnitelma päivitetään hallituskausittain. Koska kaavoitusprosessin läpivienti kestää useamman vuoden ja kaivoshankkeella tulee olemaan laajat liikenne- ja liikennejärjestelmävaikutukset alueella, liikenne- ja viestintäministeriö pyytää huomioimaan vaihemaakuntakaavan valmistelussa Liikenne 12 –suunnitelman päivityksen, sekä siinä tapahtuvat mahdolliset muutokset.

Liikenne- ja viestintäministeriö pitää hyvänä, että vaikutustenarvioinnin sekä vuorovaikutuksen ja laajan osallistamisen merkitys osana valmistelua on ymmärretty. Vaikutusarviointitapaa voisi kuitenkin kuvata suunnitelmassa tarkemminkin. Myös vaikutusarvioinnin ja vaikutusketjujen tunnistamisen merkitystä tulee korostaa valmistelussa, koska kyseessä on laaja ja monisyinen hanke.

Liikenne- ja viestintäministeriö kehottaa myös pohtimaan arviointikehikon laajentamista niin, että mukana olisivat niin taloudellinen, sosiaalinen kuin ekologinenkin kestävyys ml. niiden kytkökset.

Kaavoittajan vastine:

Merkitään tiedoksi. Päivitetty Liikenne 12 -suunnitelma huomioidaan vaihemaakuntakaavan valmistelussa.

Maakuntakaavan vaikutuksia arvioidaan maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n sekä maankäyttö- ja rakennusasetuksen 1 §:n mukaisesti. Kestävän kehityksen periaatteet (taloudellinen, sosiaalinen ja ekologinen kestävyys) huomioidaan kaavan vaikutusten arvioinnissa kattavasti.

Täydennetään vaikutusten arvioinnin kuvausta tältä osin. Täydennetään osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa myös tarkemmalla kuvauksella vaikutusten arvioinnin toteutustavasta.

4. Rajalan Maa- ja Kotitalousseura 11.6.2023

Rajalan maa- ja kotitalousseura ehdottaa suoran tieyhteyden suunnitelman lisäämistä ja mahdollista rakentamista Ikkarin kaivosalueelta Rajalaan ja sitä kautta Pahtavaaran kaivokselle.

Suora tieyhteys Rajalasta Ikkarin kaivoshankealueen kautta Kittiläntielle toisi kyläämme elinvoimaisuutta. Rajalan-kylään voisi muuttaa kaivoksen työntekijöitä, kun heillä olisi käytössä suora tieyhteys, joka lyhentäisi heidän työmatkaansa huomattavasti. Tieyhteys palvelisi myös kaivoshankeen tulevaisuuden suunnitelmia hyödyntää Pahtavaaran alueen malmivaroja.

Toivoisimme että suunnitteluvaiheessa otetaan huomioon tieliikenteen turvallisuus, jotta kaikilla tienkäyttäjillä olisi turvallista liikkua tiellä. Rajantien päällyste on erittäin huonossa kunnossa, joten toivomme päällysteen uusimista kun liikennemäärät kasvavat.

Kaavoittajan vastine:

Vaihemaakuntakaavan valmistelun yhteydessä tutkitaan alueen liikennejärjestelmän kehittämiseen liittyvät tavoitteet ja tarpeet. Lähtökohtaisesti kaivosyhtiö ei näe tarvetta uudelle Rajalan kylään tai Pahtavaaran alueelle suuntautuvalla tieyhteydelle. Mikäli tarve nousee esiin Pahtavaaran alueen mahdollisen kehittämisen yhteydessä, tieyhteyden tarve tulee tarkastella tässä yhteydessä.

Vaihemaakuntakaavan laadinnan yhteydessä arvioidaan Sodankylän kunnan ja seudun elinvoimaan kohdistuvat vaikutukset.

Liikenneturvallisuuden ylläpitämiseen ja edistämiseen liittyvät tavoitteet huomioidaan vaihemaakuntakaavan valmistelussa. Kaavan vaikutusten arvioinnissa huomioidaan liikenteeseen kohdistuvat vaikutukset. Vaikutusten arviointi perustuu pääosin YVA-menettelyn tuloksiin.

Esille nostetut asiat huomioidaan tarvittavilta osin maakuntakaavaprosessin aikana.

5. Yksityishenkilö 1 16.6.2023

Kaivoksen sijainti luo yhdessä Keulakkopään tuulimyllyjen sekä Kittilän raja-aidan kanssa pussinperän, joka vaikuttaa suuresti kaivoksen eteläpuolisiin porotalouksiin.

Se tulee näkymään vasa hävikkinä ja syystalvella kotihoidon aikaistumisena, autokuljetusten kasvuna, mikä lisää hoitokustannuksia ja vie kannattavuutta.

Lisäksi lisääntyvän liikennemäärän vuoksi porokolarit tulevat lisääntymään ja kaikkia kolariporoja ei tulla löytämään mikä aiheuttaa tappiota.

Pahimmillaan hanke voi lopettaa poronhoidon näillä tiloilla.

Kaavoittajan vastine:

Maakuntakaavan vaikutusten arvioinnissa tullaan hyödyntämään YVA-prosessissa tehtäviä selvityksiä. Hankkeeseen liittyen laadittavassa YVA-menettelyssä arvioidaan kattavasti poronhoitoon kohdistuvat vaikutukset. Vaikutusten arviointia varten laaditaan erillinen porotalousselvitys.

Vaihemaakuntakaavaan liittyen pidetään myös poronhoitolain 53 §:n mukaiset neuvottelut. Paliskuntain yhdistykseltä ja alueen paliskunnilta pyydetään myös tarvittavat lausunnot kaavaprosessin eri vaiheissa. Paliskuntain yhdistys sekä Sattasniemen ja Syväjärven paliskunnat ovat mukana myös vaihemaakuntakaavan ohjausryhmässä.

Esille nostetut asiat huomioidaan tarvittavilta osin maakuntakaavaprosessin aikana.

6. Yksityishenkilö 2 15.6.2023

Ikkarin kaivos sijaitisi erityisellä poronhoito alueella Sattasniemen palkisen eteläpäässä talvilaitumilla, mitä muutenkin palkisessa on vähän. Lisäksi palkisen pääerotusaita kautoselkä on muutama kilometri päässä kaivos alueesta ja suuri vaara että kaivos tekisi siitä hyödyttömän. Palkisen päätalvierotus paikka kurkiperä jäisi eristyksiin kaivoksen alapuolelle. Näen että oma ja sukuni poronhoito loppuu, jos kaivos tulee, koska se perustuu puolet vuodesta nimenomaan ikkarin seutuun ja asumme kolmenkilometrin päässä suunnitellusta avolouhoksesta. Minusta kaivos yhtiöllä on ollut liian kova kiire ja nopea aika taulu käsillä kaivoksen tuloon liittyviä asioita ja monet asiat kuten lähiseudun asukkaat, poronhoito ja luonto on otettu huonosti huomioon. Tämän takia olen sitä mieltä, että vaihemaakuntakaavaa ei voi tehdä eteenpäin ennen kuin paikallisia ihmisiä kuullaan paremmin ja otetaan heidän elämät ja huolet huomioon. Prosessi on erittäin raskas paikallisille ihmisille. Koen että olen saanut asua ja elää rauhassa ikkarin vieressä. Ja eläminen kaivoksen vieressä sen tullessa olisi mahdotonta.

Kaavoittajan vastine:

Maakuntakaavan vaikutusten arvioinnissa tullaan hyödyntämään YVA-prosessissa tehtäviä selvityksiä. Hankkeeseen liittyen laadittavassa YVA-menettelyssä arvioidaan kattavasti poronhoitoon kohdistuvat vaikutukset. Vaikutusten arviointia varten laaditaan erillinen porotalousselvitys.

Vaihemaakuntakaavaan liittyen pidetään myös poronhoitolain 53 §:n mukaiset neuvottelut. Paliskuntain yhdistykseltä ja alueen paliskunnilta pyydetään myös tarvittavat lausunnot

kaavaprosessin eri vaiheissa. Paliskuntain yhdistys sekä Sattasniemen ja Syväjärven paliskunnat ovat mukana myös vaihemaakuntakaavan ohjausryhmässä.

Vaihemaakuntakaavan valmistelussa ja muussa kaivoksen suunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota kattavaan vuorovaikutuksen paikallisten asukkaiden ja muiden osallisten kanssa. Suunnitteluprosessin aikana tullaan järjestämään muun muassa useita yleisötilaisuuksia.

Esille nostetut asiat huomioidaan tarvittavilta osin maakuntakaavaprosessin aikana.

7. Yksityishenkilö 3 15.6.2023

Minun maapalstani sijaitsee Saittajoen kahtapuolta, mahdollisen kaivoksen läheisyydessä. Jokivarsipalstalla sijaitsee oma paimenkämpä, mistä käsin paimennan metsässä olevia porojani. Pyydän kalaa Saittajoesta. Jokivarsiniityltä on tehty heinää jo esi-isien toimesta. Toivon jatkossakin saavani paimentaa porojani, kalastaa tammukoita ja käydä kämpässäni. Kaivosyhtiö on kommentoinut että kämpä on luhistumassa. Tämä ei mielestäni pidä paikkaansa. Niitypalstoilla on suuri tunnearvo meille. Palsta on ollut omistuksessamme 7 sukupolven ajan, yli 200 vuotta. Minua huolettaa Saittajoen vesistön puhtaana pysyminen. Siinä on ainutlaatuinen kalakanta ja ainutlaatuinen luonnontilainen ympäristö. Huolena on myös poronhoidon tulevaisuus Sattasniemen paliskunnan alueella, ettokulttuuri, paimennus ja vanhat nautintaoikeuksien menettäminen. Lisäksi pohdituttaa maa- ja metsätalous sekä metsästys alueella tulevaisuudessa. Lisäksi mietityttää liikenteen lisääntyminen Jeesiön kylän kohdalla ja muutoinkin kapealla Kittilän tiellä.

Kaavoittajan vastine:

Maakuntakaavan vaikutuksia arvioidaan maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n sekä maankäyttö- ja asetuksen 1 §:n mukaisesti. Ympäristövaikutusten arviointi toteutetaan YVA-lain ja -asetuksen mukaisesti. Maakuntakaavan vaikutusten arvioinnissa tullaan hyödyntämään YVA-prosessissa tehtäviä selvityksiä. YVA-menettelyssä arvioidaan kattavasti vesistöihin kohdistuvat vaikutukset.

Hankkeeseen liittyen laadittavassa YVA-menettelyssä arvioidaan kattavasti poronhoitoon kohdistuvat vaikutukset. Vaikutusten arviointia varten laaditaan erillinen porotalousselvitys. YVA-menettelyssä huomioidaan myös vaikutusalueen rakennuskanta (vakituiset ja loma-asutus) käyttötarkoituksen mukaisesti rakennusten kunnosta huolimatta.

Vaihemaakuntakaavaan liittyen pidetään poronhoitolain 53 §:n mukaiset neuvottelut. Paliskuntain yhdistykseltä ja alueen paliskunnilta pyydetään myös tarvittavat lausunnot kaavaprosessin eri vaiheissa. Paliskuntain yhdistys sekä Sattasniemen ja Syväjärven paliskunnat ovat mukana myös vaihemaakuntakaavan ohjausryhmässä.

Liikenneturvallisuuden ylläpitämiseen ja edistämiseen liittyvät tavoitteet huomioidaan vaihemaakuntakaavan valmistelussa. Kaavan vaikutusten arvioinnissa huomioidaan liikenteeseen kohdistuvat vaikutukset. Vaikutusten arviointi perustuu pääosin YVA-menettelyn tuloksiin.

Esille nostetut asiat huomioidaan tarvittavilta osin maakuntakaavaprosessin aikana.

8. Paliskuntain yhdistys 15.6.2023

Lapin liitto on kuuluttanut vireille Ikkarin vaihemaakuntakaavan ja asettanut kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman mielipiteitä varten nähtäville.

Ikkarin vaihemaakuntakaava koskee Sodankylän ja Kittilän kuntien alueelle suunniteltua kaivoshanketta. Kaava sijoittuu Sattasniemen ja Kuivasalmen paliskuntien alueelle, jotka sijaitsevat poronhoitolaissa mainitulla erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettulla alueella (poronhoitolaki, PHL 848/1990, 2§), missä muulla maankäytöllä ei saa aiheuttaa poronhoidolle huomattavaa haittaa. Kaivostoiminnasta aiheutuu vaikutuksia myös Syväjärven paliskunnalle kaivosalueelle suuntaavan liikenteen ja purkupuutken vuoksi.

Kaavassa osoitetaan poronhoitoon merkittävästi vaikuttavaa maankäyttöä: kaivos ja sen vaatimat toiminnot. Poronhoito on välttämätöntä ottaa huomioon ja turvata sen toiminta ja kehittämisen edellytykset maakuntakaavoituksessa. Kaavan vaikutukset tulee arvioida monipuolisesti ja laajasti, erilaiset kumulatiiviset vaikutukset huomioon ottaen. Vaikutusten arvioinnin tulee näkyä kaavan lopputuloksena niin, että poronhoito on turvattu ja sille tärkeiden alueiden säilymisestä on huolehdittu.

Poronhoidon huomioon ottaminen maakuntakaavoituksessa

Poronhoito on merkittävä ja pitkän historian omaava maankäyttömuoto koko poronhoitoalueella. Poronhoito-oikeus ja siihen kiinteästi kuuluva vapaa laidunnusoikeus on ikaikainen nautinto-oikeus, joka on suoraan lailla turvattu erityinen oikeus (PHL 3 §). Poronhoitolain 53 §:ssä säädetään, että suunnitellessaan valtion maita koskevia, poronhoidon harjoittamiseen olennaisesti vaikuttavia toimenpiteitä, valtion viranomaisen on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajan kanssa. Poronhoitolain mukaiset neuvottelut on merkitty OAS:n ja ne aiotaan käydä ennen kaavan valmisteluaineiston nähtäville asettamista ja ennen kaavaehdotuksen valmistumista.

Maakuntakaavan sisältövaatimuksissa (MRL 28 §) edellytetään lisäksi kiinnitettävän erityisesti huomiota maakunnan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin sekä maiseman, luonnonarvojen ja kulttuuriperinnön vaalimiseen. Poronhoito on poronhoitoalueella keskeinen osa maakunnan elinkeinoelämää ja kulttuuriperintöä. Poro alueelle sopeutuneena laiduntajan osaltaan ylläpitää luonnon monimuotoisuutta ja samalla alueen ominta kulttuuria. Laajojen maa-alueiden tarvitsijana poronhoito on altis muun maankäytön vaikutuksille ja siksi poronhoidon huomioon ottaminen maakuntakaavassa on äärimmäisen tärkeää. MRL 28.4 §:ssä edellytetään, että kaavaa laadittaessa on pidettävä silmällä alueiden käytön taloudellisuutta, sekä sitä, ettei maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle aiheudu kaavan toteuttamisesta kohtuutonta haittaa.

Osallistamis- ja arviointisuunnitelma

Ikkarin vaihemaakuntakaavassa osoitetaan potentiaalisesti poronhoidolle huomattavaa haittaa aiheuttavaa toimintaa. Kaavan suunnittelussa on välttämätöntä ottaa huomioon nykyinen ja suunniteltu maankäyttö sekä säilyttää poronhoidolle tärkeät laidun- ja toiminta-alueet, kulkureitit sekä rakenteet ja niiden toimivuus ja näin turvata paliskuntien

LIITE 1.

tulevaisuuden toiminta- ja kehittämisedellytykset. Kaavan vaikutukset tulee arvioida monipuolisesti ja laajasti, erilaiset kumulatiiviset vaikutukset huomioon ottaen. Vaikutusten arvioinnin tulee näkyä valmiissa kaavassa niin, että poronhoito on turvattu ja sille tärkeiden alueiden säilymisestä on huolehdittu.

Poronhoitolain 53 §:n mukaisia neuvotteluita tulee järjestää oikea-aikaisesti kaavan eri vaiheissa. Neuvottelut tulee järjestää sellaiseen aikaan, että poronhoitajilla on mahdollisuus valmistautua ja osallistua. Paliskunnille tulee toimittaa neuvotteluissa tarvittavat tiedot riittävän ajoissa.

Paliskuntain yhdistys on osallistunut kaavan ohjausryhmän työhön ja kommentoinut osallistumis- ja arviointisuunnitelman luonnosta siinä yhteydessä. Alueen paliskunnat ja yhdistys on tunnustettu kaavan osallisiksi ja paliskuntien kanssa käytävät neuvottelut on merkitty käytäväksi kaavan eri vaiheissa. Kaavan vaikutukset aiotaan arvioida osittain YVA-menettelyn yhteydessä. Paliskuntain yhdistyksen kommentit on otettu huomioon muuten, mutta Kuivasalmen paliskuntaa, jonka alueelle kaava ulottuu, ei ole kutsuttu kaavan ohjausryhmään. Yhdistys esittää edelleen ohjausryhmän täydentämistä Kuivasalmen paliskunnan edustajalla.

Kaavoittajan vastine:

Maakuntakaavan vaikutusten arvioinnissa tullaan hyödyntämään YVA-prosessissa tehtäviä selvityksiä. Hankkeeseen liittyen laadittavassa YVA-menettelyssä arvioidaan kattavasti poronhoitoon kohdistuvat vaikutukset.

Vaihemaakuntakaavaan liittyen pidetään poronhoitolain 53 §:n mukaiset neuvottelut. Neuvotteluiden ajankohdat sovitaan yhteistyössä paliskuntien ja Paliskuntain yhdistyksen kanssa. Vaikutusten arviointia varten laaditaan erillinen porotalousselvitys.

Lapin liiton hallitus on hyväksynyt Ikkarin kaivoshankkeen vaihemaakuntakaavan ohjausryhmän kokoonpanon 27.02.2023 § 26. Ohjausryhmässä on mukana Paliskuntain yhdistys sekä Sattasniemen ja Syväjärven paliskunnat. Edellä mainittujen lisäksi myös Kuivasalmen paliskunnalta pyydetään lausunnot vaihemaakuntakaavan valmistelu- ja ehdotusvaiheissa. Kuivasalmen paliskunta kutsutaan myös poronhoitolain 53 §:n mukaisiin neuvotteluihin. Paliskunnan alueelle on alustavien suunnitelmien mukaan sijoittumassa kaivostoiminnan rakenteista ainoastaan ohjeellinen voimajohto, jonka vaikutukset arvioidaan vähäiseksi.

Esille nostetut asiat huomioidaan tarvittavilta osin maakuntakaavaprosessin aikana.

9. Yksityishenkilö 4 16.6.2023

Kaivos on tulossa n. 3 km etäisyydelle meidän kodista, joka on porotila. Poroja hoidetaan talven ajan kotitarhoissa ja suurin osa on irti. Porot kulkevat myös suunnitellulla kaivosalueella ja se pitäisi ottaa huomioon. Poroelinkeinolle on haittaa isosta kaivoksesta näin lähellä. Toivottavasti asiat saadaan hoidettua sovussa ja -hyvällä yhteisymmärryksellä. Kaivokselta tuleva pöly huolestuttaa sekä melu.

Kaivoksen purkuputki pitää laskea suoraan Kitiseen, että virtaus olisi riittävä. En vastusta kaivoksia ja on hyvä, että se tuo töitä ihmisille, mutta poroelinkeinoja tai muita elinkeinoja se ei saa hävittää eikä muutenkaan tehdä kannattamattomaksi.

Puhdas luonto ja porot kuuluvat edelleen Lappiin. Avoin tiedottaminen jatkuvasti lähiasukkaille on tärkeää. Kyllä tänne kaikki mahtuu, jos asiat hoidetaan hyvin, luontoa ja toisiamme kunnioittaen.

Kaavoittajan vastine:

Maakuntakaavan vaikutuksia arvioidaan maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n sekä maankäyttö- ja asetuksen 1 §:n mukaisesti. Ympäristövaikutusten arviointi toteutetaan YVA-lain ja -asetuksen mukaisesti. Maakuntakaavan vaikutusten arvioinnissa tullaan hyödyntämään YVA-prosessissa tehtäviä selvityksiä.

Hankkeeseen liittyen laadittavassa YVA-menettelyssä arvioidaan kattavasti hankkeen pöly- ja meluvaikutukset sekä poronhoitoon kohdistuvat vaikutukset. Vaikutusten arviointia varten laaditaan erillinen porotalousselvitys. YVA-menettelyssä arvioidaan myös purkuvesiputkien vaihtoehdot.

Vaihemaakuntakaavaan liittyen pidetään poronhoitolain 53 §:n mukaiset neuvottelut. Paliskuntain yhdistykseltä ja alueen paliskunnilta pyydetään myös tarvittavat lausunnot kaavaprosessin eri vaiheissa. Paliskuntain yhdistys sekä Sattasniemen ja Syväjärven paliskunnat ovat mukana myös vaihemaakuntakaavan ohjausryhmässä.

Esille nostetut asiat huomioidaan tarvittavilta osin maakuntakaavaprosessin aikana.

10. Yksityishenkilö 5 16.6.2023

Mielipiteenä vaihemaakuntakaava valmistelua varten esitän tässä yhteydessä seuraavaa:

- Jeesiössä ei ole kunnallistekniikkaa kuten vesijohto- tai viemäriverkostoa. Tässä yhteydessä olisi hyvä rakentaa mm. keskitetty puhdistusjärjestelmä, joka kompensoisi mm. melu-haju- ja pölyhaittoja.
- huomionarvoista myös on puhtaan juoma-kulutusveden turvaaminen
- Jeesiöjoki kuten myös esim. Sattasjoki ovat toistaiseksi puhtaita luonnonjokia, jotka tulisi turvata.
- Jeesiön kylä on myös arvokasta kulttuurimaisemaa

Kaavoittajan vastine:

Maakuntakaavan vaikutuksia arvioidaan maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n sekä maankäyttö- ja asetuksen 1 §:n mukaisesti. Ympäristövaikutusten arviointi toteutetaan YVA-lain ja -asetuksen mukaisesti. Maakuntakaavan vaikutusten arvioinnissa tullaan hyödyntämään YVA-prosessissa tehtäviä selvityksiä.

LIITE 1.

YVA-menettelyssä arvioidaan kattavasti vesistöihin kohdistuvat vaikutukset sekä melu-, haju- ja pölyvaikutukset. Myös maisemaan ja kulttuuriympäristöön kohdistuvat vaikutukset arvioidaan perusteellisesti.

Esille nostetut asiat huomioidaan tarvittavilta osin maakuntakaavaprosessin aikana.